

Skogsvårdsorganisationens skogliga observationsytor

Placering av mätutrustning och provtagning. Förslag 1995-09-29

Skogsstyrelsen
Sture Wijk

Förslaget kan innebära vissa smärre avsteg från tidigare utskick, jfr "Anvisningar: Observationsytans placering, form och storlek" (1995-06-30).

På samtliga internationella ytor kommer vi utnyttja delytor (30x30 m, med ett undantag) för bl.a. mätningar av trädvitalitet. Övriga mätningar och provtagningar ska kunna relateras till träd tillståndet på delytan och ska därför läggas så nära delytan som möjligt.

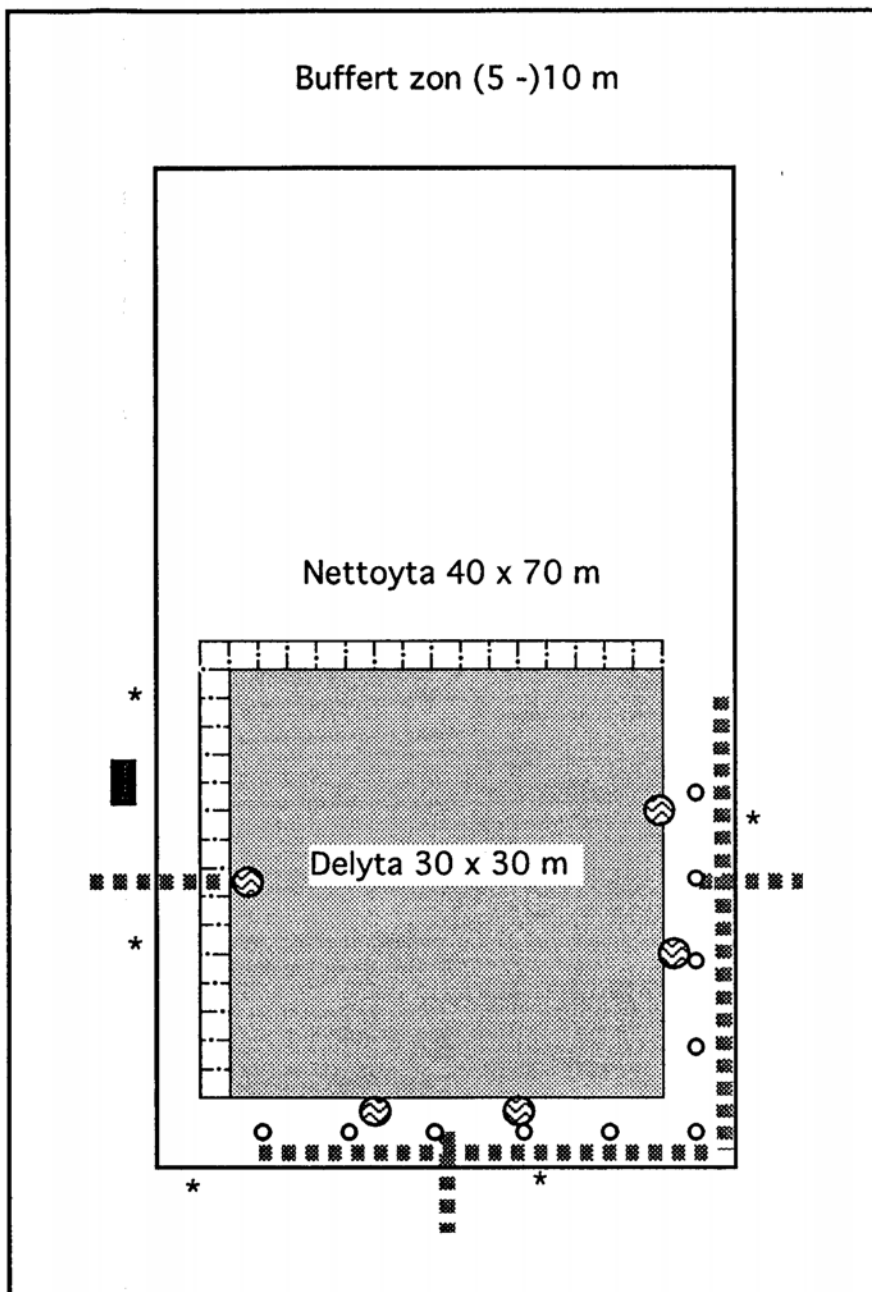
Under utläggningen har det också visat sig svårt att finna tillräckligt stora homogena bestånd som uppfyller kriterierna. Vi har därför accepterat att buffertzonen och nettoytan i någon del kan vara avvikande. Avvikande delar ska uteslutas vid alla typer av mätningar!

Följande placering av mätutrustning och provtagning rekommenderas (se figur)

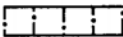

- På delytan mäts bl.a. trädvitalitet och tillväxt. Inga destruktiva mätningar görs. Delytan ska beträdas så lite som möjligt.
- En 2 meter bred korridor utanför kanten av hela delytan reserveras för markprovtagning med jordborr. Om möjligt utnyttjas dock endast 2 sidor vinkelräta mot varandra (se fig). Även denna zon ska beträdas så lite som möjligt.
- Lysimetrarna (5 st) placeras i zonen för markprovtagning eller omedelbart innanför delytans kant (max 2 m). De fördelas jämt utmed 3 av delytans sidor. Avstånd till närmaste markprovpunkt ska vara minst 1 m. Området närmast intill lysimetrarna ska ej beträdas annat än vid markvatteninsamling.
- Nederbördssamlarna placeras i en zon 2 - 5 meter från delytans kant. Om möjligt placeras samlarna på rät linje med jämna avstånd (6 m för 30x30m yta) längs 2 av delytans sidor (se fig). Om man stöter på hinder förskjuts samlaren i första hand i sidled inom zonen. Om möjligt väljs de sidor av delytan som ej används för markprovtagning och som gränsar till buffertzonen. All provtömning ska ske från utsidan (i förhållande till delytans kant) och efter samma "stig" varje gång.
- Träd för barr/bladprovtagning utses i buffertzonen nära delytan men minst 5 m från delytans kant. Dessa träd ska motsvara "medelträdet" på delytan ifråga om trädklass, ålder, kronutglesning mm.
- Jordmånsbestämning och djupare markprover tas från en grop i buffertzonen nära delytan men minst 5 m ifrån delytans kant.

Man utgår alltså från delytan, som vanligtvis är 30x30m. Runt delytan läggs en provtagningszon på 5 m med mindre störande provtagning och som bör ingå i nettoytan. Utanför denna zon på 5 m bör buffertzonen ta vid på 3 sidor av delytan enligt figuren.

Denna design för provtagning stämmer inte för alla ytor som lagts ut. I dessa fall bör man i första hand överväga om nettoytan kan ändras efter det föreslagna mönstret. Går inte detta får man försöka finna en annan lämplig design för provtagningarna.

0 5 10 15 20 25 m

- Nederbördssamlare för deposition, 2 - 5 m från delytans kant med jämna avstånd längs 2 sidor
- ⊕ Lysimeter, inom 2 m från delytans kant, utmed 3 sidor
- Markprovtagning med jordborr, 2 sammelprov med vardera 15 delprover. Tas varannan meter inom 2m avstånd från delytans kant längs 2 sidor.
- Grop för jordmånsbeskrivning, i buffertzonen nära delytan
- * Träd för barr/löv provtagning, 5 st i buffert zonen nära delytan. Träden ska motsvara "medelträdet" på delytan ifråga om ålder, trädklass, hälsotillstånd ...
- Vägval vid provtagning så att delyta och övrig provtagningsområden störs så lite som möjligt